

IV. Milosrdenství a revoluce něhy

Prožíváme dobu vánoční, díváme se s úžasem do jesliček na Dítě Ježíše a můžeme žasnou nad Bohem, který je tak něžný, že se stal dítětem a jako dítě nás volá k následování. Něžnost Boha je odrazem jeho milosrdenství. O jedinečné Boží něžnosti mluví i Svatý otec František, když v rozhovoru pro časopis *Credere* prohlašuje, že „skutečnou revolucí je něha“. Doslova říká: „Ano, Bůh sám to prohlašuje, když v Izaiášovi říká: „Copak může zapomenout žena na své nemluvně, není jí líto syna vlastního těla? I kdyby ona zapomněla, já přece na tebe nezapomenu!“ Tady je patrná dimenze Božího mateřství. Nikoli všichni rozumí pojmu „Boží mateřství“, protože nezlidověl – v dobrém smyslu slova – a jazykově se jeví poněkud vybraně. Dávám proto přednost slovu něha, která je vlastní maminkám. Je to něha Boha, něha, která se rodí z otcovských útrob. Bůh je otec i matka. Když takového Boha objevíme, povede nás to k tolerantnějšímu, trpělivějšímu a něžnějšímu chování. [...] tvrdím, že dnes je skutečnou revolucí něha, protože od ní se odvozuje spravedlnost a vše další. Pokud například majitel podniku někoho zaměstná od září do července, [...] nechová se spravedlivě. Na prázdniny ho propustí, aby mu pak obnovil smlouvu opět od září do července. Zaměstnanec tak nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti, důchod, sociální zabezpečení. Nemá nárok na nic. Podnikatel se nechová něžně, nýbrž se zaměstnancem zachází jako s předmětem – tolik pro příklad situace, kde chybí něha. Pokud by se podnikatel vcítil do stavu zaměstnance namísto toho, aby myslel pouze na vlastní kapsu, věci by se změnily. Plodem, který máme vypěstovat z Roku milosrdenství, je tato revoluce něhy – Boží něhy vůči každému z nás. Každý z nás si musí přiznat: Jsem ničema, ale Bůh mne takového miluje, proto také já musím stejnou měrou milovat druhé lidi.“

(<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=22860>).

Pojem něha může být trochu ošemetný a nesrozumitelný, ovšem pokud chceme vstoupit do hloubky, do nitra naší víry, musíme porozumět Boží něžnosti. Nakonec svatí, živé evangelium, ukazují na svém životě, že něha je obrovská citlivost ve sdílení, soucitu, umění dát se druhému s láskou nevýslovnou, nadpřirozenou. Mistrem něhy je sám Ježíš, který miloval něžnou láskou hříšníky, nemocné, posedlé, strádající a dal nám příklad dobrého pastýře, který kvůli jedné ztracené ovci zanechá devětadevadesát v pustině a jde ji hledat, aby si ji pak vzal na ramena a něžně ji nesl do ovčína. Vede ji na nejskvělejší pastviny, aby ji živil a dal jí všechno potřebné k životu. Ježíš je tolik něžný, že se nebojí mluvit se ženami, dotýkat se jich, brát do náruče děti a žehnat jim, jak o tom píše evangelium. Něžnost Boha byla i pro učedníky těžko přijatelná, protože např. odrazovali matky, aby k Ježíši přinášely své

děti. Pro porozumění je vhodné rozlišit, o jakou něhu se jedná. Můžeme totiž hovořit o něžnosti smyslů, myslím, že tu chápeme všichni. Spočívá v políbení, objetí, laskavém gestu, upřímném úsměvu... Vedle toho je něžnost ducha, tzn. člověk zažije, pozná dobrotu, inteligenci, nitro osoby. Dále je něžnost nadpřirozená, o kterou nám především jde. Něha je vlastností lásky a zde se jedná o lásku nadpřirozenou (*caritas*), kterou milujeme Boha pro něho samého, protože je Láska, a z této lásky Boží milujeme bližního. Je to láska, která nám byla vlita do srdce jako přítomnost Ducha Svatého. Máme-li v srdci tuto lásku, máme i nadpřirozenou něhu, která obsahuje i něhu lidskou, něhu mysli, srdce, smyslů. Něha, jak jsme řekli, je vlastností lásky a láska je tam, kde je dar, a dar ukazuje na lásku. A tak něha je plodem lásky. Čím větší je dar, tím větší je láska. Když je dar opravdu velmi veliký, vyjadřuje velikost lásky a zároveň něhy. Ježíš je Bůh, Ježíš nás miloval, tím že daroval sebe samého na kříži, zemřel za nás. Jakou něhu vyvolává Ježíšovo milosrdenství v tvém srdci? Na kříži můžeš spatřit jeho lásku, dar, největší dar, který nabízí skrze smrt, skrze oběť na kříži. Když hledíš na kříž, do jesliček, když čteš Písmo svaté, když uvažuješ o Slově Božím, vyvolává to v tobě něhu, nebo jsi otupělý? Často se stává, že člověk, který je nevnímavý vůči lásce Boží, který nemá něhu k Bohu – Bohu, který je tak dobrý a který člověka každý den tak obdarovává – dává přednost smyslovému prožitku (tj. lidská něha). Možná si řekneš: *„Z kříže mě nikdo lidskou rukou nehladí. Při přijetí svatého přijímání se na mě nikdo neusměje. Při čtení Písma svatého mě nikdo neobjímá. A já přece tolik toužím, aby mě někdo pohladil, obejmul, aby mi někdo lidsky projevil něhu.“* Co je třeba udělat? Uvést nadpřirozenou lásku do rovnováhy s lidskou něhou, resp. s jejím smyslovým prožíváním. Je možné to učinit pouze, pokud člověk věří v Boha a věří, že nelpění na smyslovém prožívání něhy nebo dokonce její absence neredukuje lásku k Bohu, ale naopak ji obohacuje, upevňuje a potvrzuje. Tento postoj ale nemá jinou oporu, než víru. Pokud je člověk ochoten podstoupit tuto trýzeň smyslů, Bůh se mu daruje ještě daleko větším způsobem, a to proto, že jeho duchovní smysly rozšíří tak, že člověk může více milovat Boha, mít větší lásku, a tedy zakoušet větší něhu. Je to něha, která svaté uvedla do vytržení, extáze lásky. O tuto lásku je třeba usilovat. Tato láska a z toho plynoucí Boží něha uspořádá správně jakoukoli lidskou něhu tak, že není nebezpečí, že člověka uvede do hříchu. Proto Svatý otec František může vyzývat věřící: „nebojte se něhy.“ A on sám projevuje něžnost vůči dětem, mladým, dospělým, starým a nebojí se je obejmout, a to proto, že sám již nežije sobě, ale v něm žije Kristus, jak o tom mluví apoštol Pavel. Papež nás v tomto Svatém roce milosrdenství zve, abychom i my udělali „revoluci něhy“ a svěřuje nás Panně Marii těmito slovy: „Něha jejího pohledu ať nás v tomto svatém roce provází, abychom všichni znovu objevili radost Boží něhy“ (Bula *Tvář milosrdenství*, 24).

Katecheze o Božím milosrdenství jsou k nalezení na: <http://spolotcepia.signaly.cz/katecheze.php>